

LIIKENNEVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/1999 vp

Hallituksen esitys laiksi tieliikennelain 64 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä lokakuuta 1999 lähettänyt liikennevaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi tieliikennelain 64 §:n muuttamisesta (HE 92/1999 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä — lakialoitteen laiksi tieliikennelain 64 §:n muuttamisesta (LA 119/1999 vp — Marjatta Vehkaoja /sd).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Eija Maunu ja ylitarkastaja Maria Rautavirta, liikenneministeriö
- opetusneuvos Eero K. Niemi, Opetushallitus
- vt. rehtori Osmo Kuosa, Turun normaalikoulu
- lakimies Anna-Liisa Tarvainen, Liikenneturva
- toiminnanjohtaja Jarkko Hietämäki, Suomen Autokoululiitto ry
- puheenjohtaja Harri Nyholm, Teknisen kaupan liitto
- tiedotuspäällikkö Arto Lillberg, Sotainvalidien Veljesliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ajo-oikeutta koskevia tieliikennelain säännöksiä. Ehdotuksen mukaan kaksi- ja kolmipyöräisen mopon kuljettamiseen ei enää riittäisi pelkästään 15 vuoden ikä, vaan lisäksi vaadittaisiin ajoneuvon luokkaa vastaava ajo-oikeus. Pienitehoisen mopon kuljettamiseen vaadittaisiin edelleen vain 15 vuoden ikä.

Lisäksi säädettäisiin oikeudesta kuljettaa mopoa Ahvenanmaan maakunnassa annetun mopon ajoluvan nojalla koko valtakunnan alueella. Esitys liittyy kaksi- ja kolmipyöräisten mopojen

kuljettamiseen vaadittavan M-ajokorttiluokan käyttöönottoon, joka muutoin toteutetaan lakia alemmanasteisin säädöksin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

Lakialoite

Lakialoitteeseen LA 119/1999 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan pienitehoista mopoa saa kuljettaa aikaisintaan sinä vuonna, jona henkilö täyttää 15 vuotta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan.

Liikennevaliokunta pitää hyvänä, että mopon ajo-oikeuden hankkiminen edellyttäisi kuljettajantutkinnon teoriakokeen suorittamista. Teoriakokeen suorittaminen antaisi mopoilijoille nykyistä paremmat perustiedot liikenteestä ja parantaisi mopoilijan edellytyksiä selviytyä liikenteessä. Mopoilijan korostunut vastuu omasta toiminnastaan liikenteessä vähentää mopoiluun liittyvää onnettomuusriskiä ja parantaa liikenneturvallisuutta.

Hallituksen esityksen perusteluissa on mopokortin lisäksi käsitelty ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun asetuksen (1256/1992) tarkoittamaa kevyttä nelipyörää. Saman asetuksen 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa on luokiteltu mopoksi kolmipyöräinen moottoriajoneuvo, jonka moottorina on enintään 50 cm³ :n polttomoottori ja suurin rakenteellinen nopeus on enintään 45 km/h. Kevyen nelipyörän tekniset vaatimukset ovat samat kuin kolmipyörän ja kevyt nelipyörä muistuttaa ulkoisesti kolmipyörää, mutta kevyen nelipyörän kuljettajaa koskevat vaatimukset ovat samat kuin auton kuljettajalla. Liikennevaliokunta ei pidä kolmipyörän ja kevyen nelipyörän nykyistä kohtelua säädöstasolla johdonmukaisena. Kevyt nelipyörä on ajo-ominaisuuksiltaan turvallisempi kuin kolmipyörä. Mm. nelipyörän jarrutus- ja vakausominaisuudet ovat kolmipyörää paremmat.

Saadun selvityksen mukaan kevyt nelipyöräajoneuvoja tultaneen hankkimaan lähinnä asiointi- ja ostosten kuljetustarkoituksiin sellaisten henkilöiden (kuten vanhukset) toimesta, jotka eivät tulisi koskaan hankkimaan autonajokorttia ja joille elämäntilanne huomioon ottaen tämä on lähes ainoa turvallinen ajovaihtoehto. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan kevyt nelipyörä

tulisikin ajo-oikeudellisesti rinnastaa kaksi- ja kolmipyöräisiin mopoihin. Liikennevaliokunta huomauttaa, että Euroopan neuvoston direktiiviä kaksi- ja kolmipyöräisten moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä (92/61/ETY) sovelletaan myös kevyisiin nelipyöräisiin moottoriajoneuvoihin (1 luku 1 art 3 kohta). Valiokunta ehdottaa tätä koskevan lausuman hyväksymistä (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*).

Suomessa on useamman vuoden ajan kyetty parantamaan tieliikenteen turvallisuutta ja alentamaan liikennekuolemien määrää. Tieliikenteen turvallisuuden kehityksessä on kuitenkin tänä vuonna tapahtunut käänne huonompaan. Tässä yhteydessä liikennevaliokunta korostaa liikenneturvallisuustyön merkitystä. Liikennekasvatuksesta kouluissa on saatu hyviä kokemuksia. Koulutuksen lisääminen ja laajentaminen kaikkiin oppilaitoksiin olisi erityisesti kevyen liikenteen ja mopoliikenteen kannalta turvallisuutta parantavana toimenpiteenä tärkeätä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan opintomateriaalia on Suomessa tuotettu riittävästi, mutta sen vähäinen käyttö kouluissa on ongelma. Opintomateriaali olisi saatava tehokkaaseen käyttöön eri oppilaitoksissa. Myös ikääntyneiden ajokyvyn ylläpitämistä on tuettava. Valiokunta ehdottaakin liikennekasvatusta koskevan lausuman hyväksymistä (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*).

Liikennevaliokunta lisäksi toteaa, että mopon kuljettamiseen tulee edelleen vaatia 15 vuoden ikä ja ehdottaa, että lakialoite LA 119/1999 vp hylätään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikennevaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että lakialoite LA 119/1999 vp hylätään ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset) .

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää, että liikenneministeriö ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin ajoneuvon rakenteista ja varusteista annetun asetuksen (1256/1992) tarkoittamien kolmipyöräisen mopon ja kevyen nelipyörän saattamiseksi säädösten tasolla yhdenvertaisiksi käyttäen lähtökohtana kolmipyöräistä mopoa.*
2. *Eduskunta edellyttää, että mm. mopon teoriakokeen läpäisemiseksi annettavaa liikennekasvatusta kouluissa lisätään ja liikennekasvatus järjestetään samojen periaatteiden mukaisesti kaikissa ala- ja yläasteen oppilaitoksissa sekä lukioissa ja ammattioppilaitoksissa.*

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Erkki Pulliainen /vihr	Ismo Seivästö /skl
vpj.	Annika Lapintie /vas	Timo Seppälä /kok
jäs.	Klaus Bremer /r	Lasse Virén /kok
	Jyri Häkämies /kok	Raimo Vistbacka /ps
	Erkki Kanerva /sd	Matti Vähänäkki /sd
	Saara Karhu /sd	Harry Wallin /sd
	Marjukka Karttunen-Raiskio /kok	vjäs. Eero Lämsä /kesk.
	Pauli Saapunki /kesk	